

Planinski Vestnik

Glasiló „Slovenskega Planinskega Društva“

XXI. letnik

1921

štev. 2

Mesečnik v planinah.

Spisal Janko Mlakar.

(Dalje.)

II.

Spal sem zopet v podstrešju, dasi me je Lojze, vsaj zaradi lepšega, vabil s seboj v sobo. Ponoči se naenkrat prebudim. Zdelo se mi je, kakor bi bilo spodaj nekaj zaropotalo. Pogledam na uro; kazala je dve.

„No, luna ga vendar ni šele sedaj ven nesla; če ga je pa prinesla nazaj, je ravno prav.“ Tako si mislim in zopet zaspim.

Bilo je kako uro pozneje, ko se zopet prebudim. Grem dol in zapazim, da so vrata v spalnico odprta. Pogledam tja. Lojzeta ni bilo nikjer in z njim je seveda izginil tudi cepin, njegov najboljši prijatelj. Odšla sta očividno na mesečno promenado. To pot se je pa Lojze topleje oblekel; niti pipice ni pozabil. Pogledam skozi okno, če bi ga kje ugledal ali zaslišal kak glas njegovih stopinj. Toda zastonj sem prisluškoval; vsa planina je počivala v objemu smrtne tišine.

„Kaj pa, če ga je luna nesla proti Turskemu Žlebu?“ Ta misel mi je šinila v glavo in me ni več izpustila. V tem slučaju mi ni kazalo drugega, kakor iti za njim. Urno se napravim, pomečen najpotrebnejše reči v nahrbtnik — Lojzetov je počival v kotu pri postelji — zaklenem spalnico in odhitim na lov za mesečnikom. Po kratkem iskanju sem takoj spoznal, da jo je mahnil po planini navzgor, ker sem samo tu zasledil odtise njegovih s špicami oboroženih podkvic.

Bilo je svetlo kakor podnevi; po vsej okolici, po planini in gorah se je razlivala srebrna mesečina. Toda jutranji hlad in ugašujoče zvezde so že naznanjale, da se pripravlja mlado jutro na zmagovit pohod s starko nočjo. Ko sem zagledal nad seboj ključe steze proti Turskemu Žlebu, so se pokazali prvi zlati pasovi na obronkih gora.

Napeto prisluškujem, če bi zaslišal kak ropot v Žlebu, a zaman; povsod je vladala gluha tišina. Sledovi podkvic so kazali naravnost v Žleb; Lojze je torej moral biti na vsak način v njem, ako ga je luna takrat odnesla, ko sem slišal ropot v hiši. Kličem in kličem, toda nihče se mi ne oglasi.

Po strmemrodu pridem kmalu do Žleba. Bil je ves napolnjen z globokim snegom. V njem zagledam takoj Lojzove stopinje. Sprva je lezel naravnost po snegu navzgor. Sčasoma pa se je očitno naveličal utrudljivega in zamudnega sekanja stopinj; zato je krenil k steni, kakor hitro se je pokazal prvi klin iz snega.

Tudi jaz sem ga posnemal. Pot je bila zelo nerodna. Večina držajev je bilo še v snegu; kar pa je bilo kopnih, zlasti tistih za noge, ti so bili zakrivljeni in tako opolzli, da nisem našel na njih varne stopinje. Parkrat sem moral višje v skale, kar ni bilo posebno prijetno, ker so bile prevlečene z ledom. Proti koncu je šlo nekoliko lažje.

Ko stopim iz Žleba na prosto, zagledam pred seboj — Lojza. Sedel je na gladki skali in zadovoljno vlek el iz pipe — pravi c. kr. tobak, ki ga je vzel s seboj za bolj svečane priložnosti.

Ko zasliši moje stopinje, se ozre, vzame pipico iz ust in pravi: „Dobro jutro“, to pa tako ravnodušno, kakor pozdraviš znanca, ki ga srečaš vsak dan na istem mestu na ulici.

„Za božjo voljo, kako pa prideš sem?“ vzkliknem napol vznevoljen, napol vzradoščen; „kaj te je res luna privlekla gor?“

„Kako pa, luna, luna. Kdaj me je dvignila, ne vem, in kako sem prišel v Žleb, tudi ne vem. Samo toliko vem, da sem se prebudil šele na tistem mestu, ko nisem mogel več naravnost naprej. Mislim, da je tudi tebe tam trdo imelo. Jaz sem moral popreje presekati precejšnjo opast, preden sem mogel dalje. Sicer, kaj pa sem hotel storiti, ko sem bil že blizu vrha? Nazaj mi ni kazalo iti, zato sem šel naprej. Zares: malo mesečnosti ni nič napačnega. Vstaneš in prideš do najzanimivejšega dela ture nezavestno in brez vsakega truda, kakor bi te res luna nosila! O tem zanimivem pojavu lahko napišeš lepo razpravo; če po svoji navadi kaj prideneš, te ne bom izdal. To naj ti bo za nagrado, ker si prišel za menoj. Pohvaliti te moram tudi, ker si vzel nahrbtnik s

seboj; vidim, da ni prazen. Jaz sem se sicer preskrbel s čutaro vina, toda vino se na prazen želodec ne prileže posebno. Zdi se mi pa, da sem vendar parkrat potegnil iz nje med potjo, ko sva z luno hodila; glej, čutarica je napol prazna. Sedi no sem in pokaži, kaj imaš v tisti bisagi!“

Jaz nisem vedel, ali bi se jezil ali smejal; ker pa je bila vsa situacija bolj za smeh kakor za jezo, sem se odločil za zadnje.

Bilo je pa res prijetno tisto jutro tam gori nad Turskim Žlebom. Grela sva se lepo na solncu in gledala dol po širnem Ljubljanskem polju, ki je ležalo pod nama v svoji pisani krasoti. Vasi, ceste, vode, vse se je bliščalo, kopalo in radovalo v žarkih jutranjega solnca. Veličasten je bil tudi pogled na bližnje vrhove, zlasti na skupino Rinke in Skute. In tedaj je začelo v meni zopet vstajati isto hrepenenje, ki žene hribolazca višje in višje, solncu nasproti. Zato nisem prav nič premišljeval, ali naj grem s tovarišem po solčni poti črez Kotličce na Sedlo, ali pa se vrnem skozi temni, mrzli žleb.

Po deloma jako peščeni, vijugasti stezi sva prišla v slabi uri na Tursko goro. Ker bolj oddeljeni vrhovi še niso potonili v čadu, sva imela krasen razgled tudi na Julijske Planine. Vendar se nisva tu dolgo mudila. Lojze je namreč tiščal naprej, ker je bil radoveden na Kotličce.

Sestop do zadnje zarezze ob steni Brane je moral biti svoje dni precej težaven in tudi ne brez nevarnosti, ker je skalovje silno rušljivo. Sedaj je pot dobro zavarovana s klini in z žicami.

Najprej greva po precej strmem pečevju, ki naju pripelje kmalu v še dosti širok žleb. Ta se konča z nekakim oknom. Ne daleč pod njim se pričenjajo Kotličci. Žica daje tu potrebno varnost, ker je stopnja v strmem grušču zelo negotova. Pred zadnjo zarezozo je svet precej ploščnat. Od tu se kaj lepo vidi umetna skalnata pot s pobočja Brane na sneženi plaz, ki sega daleč proti Okrešlju. V zadnjem Kotličcu, ali pravzaprav zarezzi, ki tvori kaj ostro mejo med Kranjskim in Štajerskim, je ležal še debel snežen plaz tja do položne steze, ki vodi ob pobočju Brane na Sedlo. Ker je bil sneg trd in nisva imele derez, je bilo sekanje stopinj precej zamudno.

Na Kamniškem Sedlu sva našla kočo precej v neredu, odeje razmetane, kuhinjsko posodo pa nepomito. Čudno, da se še vedno dobe hribolazci, ki se sicer toliko potrudijo, da si skuhamo, jedo, pijejo in spe; da bi pa kočo lepo pospravili, tako daleč njihova vzgoja ne sega.

Skuhala sva si čaj in dala v red, kar so drugi spravili v nered; nato sva legla na trato za kočo k zaslužnemu „dolce far niente“.

Prijeten je tak počitek na toplem solncu in v božjem miru, ko ti oko ne najde meja in ti uho boža žuborenje vode, ki si išče v kamenju potu izpod kopnečega snega.

Ležala sva dolgo časa na mehki travi in gledala v Logarjevo dolino ter daleč naprej v ta krasni božji svet. Nato se odpraviva nazaj proti Okrešlju. Ko prideva tja, najdeva hišna vrata na stežaj odprta. Sprva sva mislila, da sva dobila goste; toda kmalu se spomnim, da sem jih sam v naglici pozabil zapreti. In res ni bilo nikjer zapaziti, da bi bil kdo med najino odsotnostjo v hiši. Lojze je šel nadaljevat delo, prekinjeno v Turskem Žlebu; jaz sem se spravil nad kuho, ker je bil moj dan.

Tovariš si je bil zaželel žgancev. Skuham jih z največjo skrbjo, nadenem jih na dva krožnika in jih dobro zabelim. V dve skodelici sem pa nalil grahovke, ker ni bilo mleka. Vse to nesem v obednico; nato grem zaspanetu naznanit, da je obed že „serviran“. Imel sem precej opraviti, preden sem ga spravil po koncu. Šele grožnja, da bom vse žgance snedel sam, ga je vzdignila iz jaslíj. Ko pa prideva v obednico, zapazim v svoje nemalo presenečenje, da sta en krožnik in ena skodelica že prazna.

„Kakor vidim, si ti že pospravil svoj del“, pravi Lojze in sede za mizo.

„No, ta je pa lepa! Kdo mi je med tem snedel žgance?“ vzkliknem začuden.

„Kdo neki, kakor ti? Morda bi rad še pri meni zajemal, ko se delaš tako nevednega.“

„Nehaj! Povem ti, da niti žlice nisem imel v ustih. Ko sem šel pote, sta bila oba krožnika še polna. Nekdo je moral biti med tem tu.“

„Morda si pa pozabil, da si že snedel žgance. Neki profesor je enkrat v raztresenosti položil hlače v posteljo, sebe je pa obesil pred vrata na kljuko.“

„Ne delaj neslanih dopitov! Rajši mi pomagaj iskati požeruna, ki je kosil, akoravno nisem zanj kupal.“

„Vse ob svojem času in lepo po vrsti. Jaz pospravim najprej žgance. Skuhal si jih res izvrstno in tudi grahovka se zraven lepo poda. Ti pa pojdi med tem gori v sobo in prinesi kuro, ki leži na polici in tisto steklenico vina, ki stoji poleg nje. Ker si prišel ob žgance, ti odstopim obe bedri, da boš rajši in laglje hodil. Ko se najeva in napijeva, pa greva nad nevidnega neznanca, če je res iz kosti in mesa in ne straši samo v tvoji domišljiji.“

V sobi najdem kuro brez — beder in na pol prazno steklenico. Oboje postavim pred Lojza in pravim: „Med tem, ko sva se midva prerekala, kdo je snedel žgance, si je pa najin nepovabljeni gost privoščil moja bedra in tvoje vino in tako dokazal, da je res iz kosti in mesa.“

Lojze me najprej debelo pogleda, potem pa zakliče: „No, ta je pa že malo huda. Kura je bila ravnokar še cela in steklenica polna. Nekdo se tu skriva in se hoče rediti na najine stroške. Hitro zakleni hišna vrata, potem pa na lov! Prav gotovo se je nekdo vgnezdil v hiši med tem, ko sva bila z doma. Zakaj si pa tudi pustil odprto!“

Skrbno preiščeva najprej podstrešje, nato nadstropje in naposled še pritličje, toda žive duše ni bilo nikjer; pač pa je med tem časom odfrčala še ostala kura in steklenica je nekam izginila.

Po dolgem čudenju in kratkem posvetovanju se je začelo iznova iskanje. To pot sva pričela s pritličjem in končala s podstrešjem. Toda brez vsakega uspeha. Pač, ko prideva nazaj v obednico, zagledava na mizi obrane kurje kosti in prazno steklenico.

Ko sem zaklenil hišne duri, sem v naglici pozabil ključ ven potegniti in tako je najin „gost“ lahko hodil ven in noter. In res so bila vrata tudi odklenjena. Urno planeva ven in začneva iskati krog hiše, kajti daleč ni mogel še biti. Toda zastoj je bilo vse iskanje. Pač pa naju je čakalo še drugo presenečenje. Ko sva hotela nazaj v hišo, so bile duri — zaklenjene.

„Tristo cepinov in par derez po vrhu! Odpri, kdor si notri, odpri, pravim, če ne . . .“, začne vpiti Lojze, vihteč svoj orjaški cepin, ki se je bil z njim oborožil. Toda iz hiše ni bilo nobenega odgovora.

Položaj je bil že več kakor tragično-komičen. Najprej nama je potepuh snedel kosilo in vino popil, sedaj naju je pa še ven zaklenil! Hodila sva krog hiše, se jezila, žugala in prosila — vse zaman, nihče se ni odzval.

Nato greva za bližnjo pastirsko bajto, da bi tako iz zasede opazovala nevidnega sovražnika. Prežala sva skoraj pol ure, toda hiša in vsa planina je bila, kakor izumrta. Naenkrat zaslišiva glasno ukanje, ki se je v presledkih parkrat ponovilo. Odgovorila nisva, ker nisva bila prav nič zato razpoložena. Kmalu nato pride iz gozda hribolazec in jo zavije naravnost proti Frischaufovemu domu. Greva mu nasproti, in kako se razveseliva, ko zapoznava v njem svojega prijatelja Martina!

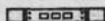
„Aha, tukaj sta, nepridiprava nepridna! Saj sem vedel, da vaju tu dobim. Lepo sta pa res naredila. Kar pobrala sta jo v planine, ne da bi meni naznanila. Toda o tem se zmenimo pozneje. Sedaj mi pa skuhajta hitro čaj. Kajti spoten, lačen, žejen in zdelan sem, da nikoli takega!“

Pri teh besedah je Martin omahnil na klop pred hišo, da je kar zaškripala. Zasmilil se nama je, toda kako „priti v hišo! Ko mu v kratkih besedah pojasniva, v kakšnih škripcih se nahajava, naju nekaj časa začudeno gleda, potem pa pravi pokroviteljsko: „Dobro, da se nisem na vaju zanašal in da sem si izposodil ključ. Vidita, ko bi mene ne bilo, bi lahko spala na travi z lačnim želodcem in žejnim grlom. Toda sedaj hitro kaj skuhajta, potem pa pretaknemo vse kote. Najdemo ga, če je le v hiši.“

Toda, dasi smo po večerji skrbno preiskali vso hišo, nismo našli najmanjšega sledu, ki bi nam kazal, da je še kdo drugi, razen nas treh, pod streho. Neznanec je najbrž, ko sva ga iskala za hišo, skočil hitro ven, če ni bil 'sploh kje zunaj skrit, zaklenil vrata in odnesel ključ. Moral se je pa vendarle ponoči vrniti; kajti zjutraj smo našli vrata odprta, v ključavnici je pa tičal moj ključ.

Kdo je bil nevidni neznanec? Lojze mi je izrekel sumnjo, da bi utegnil biti Martin. Toda jaz sem to za najinega prijatelja nečastno sumnjo odločno odklonil. Martin se mi je zdel preresen za tako malo umestno šalo.

(Dalje prihodnjč.)

Kanjavec in Vršac.

Spisal dr. H. Tuma.

a) Kanjavec 2566 m.

Dne 12. avgusta sva odrinila s Pavrom ob 3. in pol zjutraj iz Loga ter bila v dobri uri „Na Utru“, v Zadnjici. Kanjavec je pristopen od več strani. Najlažji pristop je po zaznamovani poti SPD iz Hribarce, tudi iz Doliča po severni plati ni posebno težka tura, plezalna tura je le naravnost iznad Komarja čez Levo in v Žleb, med vrhom 2433 in sosednjim Vršacem. Dr. Kugy je napravil prvo turo na Kanjavec dne 18. avgusta 1877 iz Hribarce v dobri pol uri.

Na rob Komarja, to je pri veliki zagvozdeni skali „Pri Kamnu“, ob 1400 m višine, sva stopila ob 5.30, ves čas mirne, počasne hoje. Ravno od tod vede lovska, komaj vidna steza strmo po rušju navzgor, čez Solnice in Strgače v Prvo in Zadnjo Levo.

Nekdaj, ko je bilo več živine, so tja zaganjali koštrune in kozle, sedaj redko zaide kak lovec sem. Ker je nad Solnico do Prve Leve

strma grapa, so morali polagati strgače, t. j. kol s prisekanimi vejami, tako da pusté klíne. Po tej so plezali ter povlekli živino po vrvi do pašnih polic, kjer je ostala čez poletje brez pastirjev, kakor Zajzerci na Koroškem z vlečejo svoje koštrune na „Hudo Polico“, ali pa Koritničanje čez „Hudo Stezo“ pod Mangrt. Le vsakih 14 dnij jim prinesó soli s primešanimi otróbi ali pa pridejo pogledat za njimi po hudi uri.

„Nad Steno“ — to je široka glavata pečina pod Doličem — sva stopila ob 6.30 zjutraj in v Dolič ob 7. Krenila sva na desno na kopne, solčne lašte pod „Za Žlebom“, kjer sva se nekoliko odpočila in okrepila. Ko jutranje solnce sije po snežišču okoli tebe in se vse leskeče, posebno kadar prideš iz senčnate stene in grape, vpliva svetloba s posebnim čarom na te! Velika zasnežena kotlina pod Kanjavcem med Glavo za Žlebom 2362 m in Glavo pod Kanjavcem 2433 m, se imenuje „Za Žlebom“. Iz tega vede strmo doli Žleb čez Leve v Zadnjico. Sprva se stopa sem in tje po laštah nad Doličem, po majhnih zelenih policah v smeri druge glave nad Doličem, potem odločno vprek čez snežine, nato napošev vkreber po grušču in premenoma po snežinah do pečevja pod vrhom Kanjavca. Kadar je sneg dober, je najboljše naravnost po njem, ker sega snežina visoko pod greben. Vrh Kanjavca je od severne strani precej neznaten, tako da se mora slediti le smeri. Ker Paver še ni bil na Kanjavcu, sva sledila tudi le smeri po zemljevidu. Koncem pred vrhom je nekoliko lahkega plezanja po strmih pečnatih stopnjah.

Na vrh sva stopila malo po pol devetih. Ves pristop s počivanjem in presledki radi pregledavanja terena je trajal dobrih 5 ur, torej je čistega hoda približno 4 ure in pol. Bližnji razgled je krasen, posebno imponanten pogled na Triglav, Razor in severna pogorja. Ostala sva približno eno uro na vrhu. Ogledala sva si Planjo pod Triglavom in pod njo Peske, sredi njih Glavo nad Peski 2429 m, na robu Šmarjetna Glava. Po Peskih sva videla se pasti gamse.

Pregnala naju je suha megla, ki se je jela vesiti nad nama. Sestopila sva po zaznamovani poti S. P. D. proti Hribarci po grušču in kršju. Stopivšemu pod Hribarco leži mično Zeleno jezero pod teboj. Držala sva se desno nad njim, ker sva nameravala naravnost proti Trebiščini. Po dolu od Zelenega jezera naprej proti severu je pot bolj redko zaznamovana. Vendar je ni mogoče izgrešiti, treba je le, da se držiš dolovega podanka, ki, četudi v krivuljah in v lahkih stopnjah, vzdržuje smer proti severu.

K Rjavi Mlaki sva stopila ob 10. uri 30 minut. To jezerce zasluži svoje ime, ker je dno in plitvi breg okoli jezera, kakor visoko voda sega, temno rjave barve. Voda pa je čista, ledeno mrzla in dobro pitna.

Ronke Lop tvorijo na levo dol gole lašte: „Lašte pri Jezerih“. Slišal pa sem med Trentarji tudi imenovanje za cele prevale „Goriški Rob“. Sicer res malokje ime „rob“ tako dobro pristojna nego temu pravemu robu dveh dežela. (Prejšnja) deželna meja gre od Lop čez Lašte skozi sredo Rjave Mlake in čez Portne na vrh Kanjavca. Portne se imenuje karakteristična pečina na desno nad Rjavo Mlako, pa tudi okoli jezera na sever, zato se prostor nad Rjavo Mlako imenuje tudi „Na Portnah“.

Le par sto metrov dalje je manjše jezerce „V Temenu pod Laštami“, ali „V Temenu na Portnah“. To jezerce izgine ob suši, pravzaprav je le izvirek, ki prihaja iz kopnečega snegu od Lop in Lašt, radi tega ga niti Trentarji niti Bohinjci ne prištevajo k Sedmerim jezerom. Tod pasejo le Trentarji, ker živina rada uhaja do Velikega Črnega jezera. Paša tod je le borna in prestrma za govedo; ker imajo Bohinjci po dolini Zajezeram že dolgo let govejo živino, so se ukoriščali paše do Velikega Jezera Trentarji. Zato so tod in za celo rajdo gor Lop ob meji Goriški in Kranjski bolj merodajna imena Trentarjev in Sočanov.

Dolič zapira na sever drnati, ne prestrmi Vršac 2194 *m*. Pod Vršacem nizko v kotlini leži zadnje jezero: „Jezero pod Vršacem“ ali „Jezero v Podstenju“. Ni zarisano v vojaškem zemljevidu; tudi v sicer dobri Lechnerjevi izdaji Julijskih Alp iz leta 1910 ni tega lepega jezera. Ni torej čuda, ako se z vprašanjem Sedmerih Jezer in z dotično nomenklaturo ne more priti v red! — Na goriško stran odpada Vršac kakor odrezano, tvori zadnji del ostroge Kanjavca.

Lašte pri Jezerih so izrazite tvorbe: velike pločaste, položne ali poševne klade s poševnimi režami in poklinami. Stari pastirji imajo po sporočilu še v spominu, da so bile nekdam pokrite z drnom in se je po njih pasla živina. Ne velja pa prazna trditev gozdarjev, da so jih koze in živina opustošile, marveč instinktivno sodi prav domači pastir po svojem sto- in stoletnem opazovanju, da se je prst pogreznila in poskrila po luknjah in režah, drn na skalah pa se je polagoma posušil, a burja in nalivi so odnesli raztrgani drn in prhlino. Posebno drobnica bi ne mogla odkrhniti in posneti drna od pločaste skale, najmanj pa koza, ki nalahno stopa in izbira z jezikom sočnejše zelišče; prej pa ovca, ki globokejše muli z gobcem vsakovrstno hrano, odtrga marsikateri drn, a to šele takrat, ko so prirodne sile že razgnale in razrušile skalnate lašte.

6) Vršac 2194 *m*.

Vršac ni samostojen vrh, marveč je naslonjen na panogo, katera se odcepi od Kanjavca proti zahodu. Prišedšemu iz doline Zajezerom se zdi Vršac neznatn, le kakor zadnji konec Kanjavskega grebena, ki je iz

kompaktnega pečevja, dočim je Vršac prhlega kamenja in pokrit z drnom. Ves Vršac stoji na Goriškem in po njegovem pobočju je paša iz Trebiščine do temena.

Kakor že opisano (zgoraj na str. 6), pa se vidi Vršac iz kotline Zadnjice kot impozanten, samostojen vrh, ki v strmi steni odpada v Zadnjiški Dol.

Ta Vršac mora biti pravi Vodnikov Vršac. Nikakor se ne strinjam s turistom dr. J. Oblakom, ki prenaša Vodnikov Vršac na Mišeljski vrh nad Velepoltjem (glej opis Golice: Dr. Josip Oblak, v Ljubljani 1905, str. 33). Še manj pa se strinjam s prof. Orožnom, ki dokazuje, da je Vodnikov Vršac Mali Triglav (Planinski Vestnik V., str. 24 in sled.).

Vršac omenja že Hacquet v svoji „Oryctographia carniolica“ I. zv., str. 17. Ko stopi v dolino Zajezzerom, opisuje gore, ki obdajajo doline, tako-le: „Ker je tukaj kot deljenega alpskega lanca obrnjen proti polunoci, hočem na kratko imenovati visoke Alpe, ki oklepajo dolino; proti polunoci: prvič Lipanz na Klekh; drugič Terglou na Urala, tretjič Verschatz, četrtič Marietzna Klouva, petič Debeli Verch, šestič Kopiza in Tizherza. Proti solnčnemu zahodu; prvič Grad-Wohatza, drugič Skerviena Sucha in Hoinazh. Proti poldnevu pa: Ta Gora Straun ali Strun-Vatscha, drugič Zherna Gora ali Zherna Perst in potem Schoulanstenca, iz katere pada Savica. Proti vzhodu pa ni nič nego predgorje, ker je dolino videti na zemljevidu nekoliko odprto.“ — Hacquet je sam dvakrat narisal dolino Zajezzerom. Iz njegovega narisa se vidi, da Hacquet ni imel jasne predstave o direkciji in položaju posameznih naštetih gorâ. Dolina Zajezzerom se razteza skoraj natančno od severa proti jugu. Na severu doline stojita Kanjavec, Vršac, na severo-zahodu Lope z najvišjim vrhom 2398 *m* Lipov vrh ali Veliko Špičje, na zahod rebro od Vogla doli čez Čelo, Velika Vrata in Kol, na jugo-zahod Bogatin. Na jug planina Govnjač, na vzhod pa dolga grebenasta pečina, ki se dviga kakor zid iz doline od Zelnarice ali Zelnati vrh 2320 *m*, čez Kopico 2213 *m*, Tičarico 2091 *m* in Ovčarijsko Zlatno 1898 *m*. Dejanski je dolina Zajezzerom od Velikega ali Črnega jezera naprej nalahno zavita proti vzhodu, Hacquet pa je narisal dolino kakor poluobod, ki je proti severu upognjen na vzhod in sicer tako, da zadnja štiri jezera leže od zahoda na vzhod, prva štiri od Komarče naprej pa od jugo-zahoda na severo-vzhod. Na svojem narisu je od vrhov zaznamoval edinole Triglav, ki stoji v ozadju zadnjega jezera. Severno nad jezeri bi bilo po razmerni legi imeti sprednji vrh za visoko Špičje in poleg njega na desno manjši vrh za Vršac. Kaka imena si je Hacquet mislil pod posameznimi vrhovi, ostane domneva;

le toliko je iz njegovega narisa jasno sklepati, da si niti ni znal prav predstavljati lege Sedmerih jezer, še manj pa dotičnih gorskih vrhov.

Točnejše nam je opisal dolino „Zajezerom“ Franc grof Hohenwart: „Beiträge zur Naturgeschichte, Landwirtschaft und Topographie des Herzogtums Krain, Laibach 1838.“ On poroča tako-le: „Potem smo prekoračili ob 3. uri popoldne greben gorovja „Vouzharja“, kjer smo uživali imeniten razgled po dolini na Jezerjeh: videli smo pod našimi gorami prvi planinski stan barona Karla Cojza, katerega smo zapazili onkraj doline, ko je nabiral rastline pod neko pečino. Že ta razgled zasluži, da se potuje po Bohinju. Človek se nahaja na pečini, ki navpično odpade, pod katero se raztezajo bele, peščene drče, ki segajo do doline; na levi se vidi sklon gore, na kateri stojimo, na desno se vidijo gore, ki se nanj naslanjajo, od teh se vidi moleti 4 ali 5 špic, katerih konec na obzorju tvori Kopica, ki od tukaj dviga svoje teme tako čudno, da bi se domnevalo, da se je odlomilo in se utegne prekopicniti.“

Grof Hohenwart je prišel torej z Valentinom Vodnikom od Srednje vasi iz Fužin mimo bogatih bohinjskih planin nad Bohinjskim jezerom ter je zagledal dolino Zajezerom z Ovčarijske Zlatne 1898 m. Nadaljuje potem: „Šli smo vzdolž jezer ter koncem istih krenili na desno, želeč polezti na goro Kopica, ki se od te strani čudno predstavlja. Početkom smo hodili pod pečino, potem po drči navzgor, iz katere smo morali izstopiti na levo ter plezati pol ure po jako nevarni stezi v pečevju. Odtod smo prišli po napornem trudu dveh ur na visočino (bržkone Tičarica, 2091 m), od katere bi imeli še dve uri hoda na vrh Kopice; ker smo odtod lahko prav razločno opazovali goro Kopico in videli, da je preteč nje predor proti dolini le optična prevara, smo se vrnili v dolino, kar je bilo zvezano s še večjimi težkočami. Nadaljevali smo svojo pot po dolini naprej, pustili na levi gore, ki s svojima vrhoma ločijo Kranjsko in Goriško, ter končno prišli na vrh Vršac. Zakaj nas je smer poti peljala nanj, mi je ostalo neznano; kajti z vrha te gore nimaš nobenega razgleda, ker je nje lega podrejena drugim goram; niti Triglav se ni mogel videti, katerega še sploh nismo zagledali. Vsa ta gora je iz preprostega, jako belega apnenca in se zdi, da se je v vrhu podrla. Niti rastlin ni na njej dobiti. (Hohenwart tu ni točen, ker so doliči in griči pod Kanjavecem vsi drnati in imajo obilo cvetlic, drn pa sega skoraj do temena Vršaca; tudi pasejo po njem.)

„Krasen razgled pa smo vendar uživali; gora Knaus (Kanjavec) se naslanja kakor orjaški turn na Vršac in se dviga s svojimi navpičnimi, neprehodnimi pečinami k nebu, da se odtod domneva, da mora biti

mного višji ko Triglav, katerega je popolnoma zakrival. Ko smo se izdatno okrepčali, so nam navezali na bedra deščice, na katere smo sedli in po katerih smo se podrsali po peščeni in sneženi drži med Vršacem in Knausom hitro in udobno, v kvečjemu 4 minutah, v dolino. Potovali smo pod „Tostez“, ki nam je ostal na desno proti „belo pole“ in ko smo bili nasproti gori Shmerjetna glava, ki je ležala na naši levi, zagledali smo očeta vseh naših gora, dolgo zaželjeni Triglav. Odtod je edino stališče, od katerega se lahko vidi ta imenitna, najvišja gora na Kranjskem v celem svojem krasu; še imenitnejši mora biti pogled med 8. in 12. uro predpoldne, ko ga solnce iz pravega stališča obseva. Na levo stoji mu beli prepereli Vršac, nanj se niza kolos Knaus, ves pepelnato-siv, kateri se zdi v tej smeri še višji od Triglava. Ravno pred gledalcem stoji Shmerjetna glava. Nad njo molita dva dolga velikana od bele kršne kamenine, ki se naslanjata na vznožje Triglava; nad tema nizkima gorskima hrbtoma, imenovanima „Ledina nad Terglavam“, za katerima Triglav dviga svojo ponosno glavo, stoji neposredno spredaj Mali Triglav, ki ga pa od današnjega stališča nismo mogli videti kot ločen del; ako bi vodniki ne opazili ločitve, mislilo bi se, da je le en sam gorski hrbet. Na levo od njega stoje, a znatno nižje, gorska vrhova Adam, Eva in še tretji, katerega ime ni zabeleženo.“

Na strani 61. popisuje, kako sta g. Pinhak in Vodnik poskušala splezati na Veliki Triglav, a sta dospela le na Mali Triglav in se vrnila. Na strani 62. poroča, da je šla vsa družba od Velepolja na „Vertazha“, odkoder so se na desno obrnili na goro „Tostez“. Ves ta opis poti je jako prozoren in točen za tistega, kdor je sam napravil isto turo. Moti edinole poročilo, da je družba, ki je najprej pristopila na Vršac — ta pa je naslonjen na Kanjavec — pustila Tolstec na desno, ko je šla na Velepolje. Sicer pa opis prav navaja, da so pustili Vršac in Kanjavec na levo, in pozneje docela prav določa položaj gore „Tostez“, da so šli nanj čez „Vertazha“ na desno od Velepolja. Hohenwart rabi levo in desno sprva pri smeri, pozneje iz stališča, torej netočnost izhodišča bi človeka zapeljala, da bi videl v opisu pomote. Ruta Vodnika, Pinhaka in Hohenwarta je bila torej od jezerske Cojzove ute na Tičarico, s Tičarice po celi dolini na Vršac, potem so šli, pustivši Vršac in Kanjavec na levo, čez Hribarco na Velepolje pod Triglav, odtod pa na Tolstec. Iz Velepolja sta poskušala Vodnik in Pinhak pristop na Veliki Triglav, a se jima ni posrečil.

Hohenwart tudi razločno pripoveduje, kdaj in zakaj je Vodnik zapel prve tri kitice svoje ode:

Na Vršac stopivši sedi,	Sklad na skladu se dviguje,
Neznani svet se ti odpre,	Golih vrhov, kamen zid;
Glej! 'zmed sivih pleš v sredi	Večni mojster ukazuje:
Zarod žlahtnih zèl cvete.	„Prid', zidar, se les učit!“ etc.

Ko so prišli čez Greben (to je grebenasta stena na vzhodni strani) v Zajezersko dolino, so se ustavili v uti barona Cojza, ki jim je gostoljubno in bogato postregel. Hohenwart poroča:

„Sedeli smo pred uto in se naslajali nad krasno igro barv, ki jo je zapadajoče solnce proizvajalo po špicah gorá, ležečih na desno in levo. G. župnik Vodnik je spesnil navdušen od tega pogleda tri kitice kranjske pesmi, katere so nas vse očarale. Vsebljale so hvalo stvarnikovo in so na nas napravile vtis, kakor ga napravijo na vsakega čutečega človeka spevi Klopstockove „Mesijade“.

Hohenwart torej konstatuje, da je župnik Vodnik bil v njegovi družbi; ko so prišli čez Greben, so prenočili v Zajezerski uti ter so šli drugi dan na Vršac.

Valentin Vodnik, ki je bil veseljak, je torej pod vtisom krasnega razgleda iz Zlatne in pod vplivom gostoljubne postrežbe barona Cojza prve tri kitice svoje ode „Na Vršac“ ob Triglavskih jezerih zložil v Cojzovem planinskem stanu. Ni težko sklepati, kako je Vršac prišel v njegovo odo. Celotno družbo so vodili domači vodniki, ki so gotovo opisovali nameravano turo za drugi dan in turistom povedali, da jih popeljejo na Vršac, odkoder se ima posebno lep pogled na Goriško in na gorske vrhove. Pastirji še danes ne lazijo radi po strmih vrhovih, razen če morajo za izgubljeno živino; radi pa postajajo na lažje pristopnih vrhovih in so instiktivno tudi dostopni za lepote prirode. Vršac, po katerem se še danes drobnica pase do vrha, pa je lahko pristopen z doline Zajezerm, raz njegovo teme je dejansko prekrasen pogled.

Hohenwart res opazi, da ne ve, zakaj so ga peljali na ta vrh; saj je že sosednji Kanjavec veliko bolj veličasten. Mora se pa vedeti, da je grof Hohenwart držal precej nase kot turista in je bil že poprej na Kranjskem Grintavcu, Mangrtu in drugih vrhovih. Njemu se tedaj ni prav nič posebnega zdelo, kar je videl z Vršaca; iz njegovega poročila pa tudi nekako proseva turistovska samohvala: za njega je bil Vršac prelahak in preneznaten. Vršac se res ne more meriti z razsežnostjo razgleda; zato pa nudi izreden in veličasten užitek. Turist, ki gre iz Zadnjice in vidi Vršačevo steno, si lahko predstavlja, kako imponujoč vtis mora dajati pogled razenj v globočino doline Zadnjice, kako veli-

časten mora biti pogled na skoraj navpično odpadajoče stene sosednjega Kanjavca, in kako ves nov pogled se nudi turistu, ki pride iz Kranjskega, pogled na velikane od Pihavca čez Razor, Prisojnik, Jalovec, Mangrt, v ozadju pa na štajerske in koroške snežnike, a na levo tik pod teboj solčna zelena dolina Trebiškega dola. Kdor torej uživa prirodo naivno brez predsodkov, za tega je pogled z Vršaca nekaj krasnega in veličastnega, in tako so ga vodniki opisovali gospodi, ki je hotela kaj lepega in novega videti. Vodnik je, šč preden je stopil na Vršac, v veseli družbi za mizo in ob čaši vina zapel svojo odo: „Na Vršac stopivši sedi“! Kdor pa je stal na Vršacu ali stal v Zadnjici in zrl po njegovi steni, temu nehote zavro besede: „Sklad nad skladom se dviguje . . ., prid', zidar, se les učit!“

Prof. Orožen v I. letniku 1895. v članku, katerega je spisal v spomin Valentina Vodnika ob stoletnici njegove ture na Mali Triglav, izraža na strani 101. mnenje, da je Vodnikov Vršac „Mišelj vrh“ 2346 m. Opira se pri tem na nejasno poročilo Hohenwarta, da so potovali proti Velepoltju pod Tolstcem, ki je bil na desni, Vršac pa na levi. Kako je mogel prof. Orožen storiti ta sklep, je nerazumljivo. Kajti, ako se je Vodnik ustavil na Hribarci, je s tega stališča, obrnjen proti Triglavu, dejanski imel Vršac na levi, Tolstec pa na desni. Gredečemu bi se kvečjemu zdelo, da je Tolstec Mišelj vrh, nikakor pa ne Vršac; kajti Mišelj vrh bi stal potniku, kadar prihaja na Velepoltje, na desno, Vršac pa stoječemu ali gredečemu ostaja vedno le na levo za njim.

Učeno mnenje geografa-profesorja Orožna nas tudi svari, kako ne smemo delati zemljepisja za zeleno mizo. V „Planinskem Vestniku“ V. iz leta 1899. na strani 24. smelo trdi: „Sedanjega rodu nihče več ne ve za Vršac. Povpraševali so zanj že razni slovenski turisti in slovstveniki pri starih in mladih gorskih vodnikih in drugih domačinih v Triglavskem pogorju, a nikjer niso dobili povoljnega odgovora“. To Orožnovo poročilo je prečudno; kajti Vršac omenja že Hacquet, Vršac poznajo Bohinjski pastirji in po Vršacu pasejo že stoletja do danes Trentarji iz planine Trebiščina. Kdor je Vršaca iskal le na papirju, ta ga seveda ne najde. Netočno je, kar poroča Orožen, da je Vodnik spesnil svojo odo v planini Ovčarija, ker imamo jasno poročilo Hohenwartovo, da se je to zgodilo v jezerskem stanu, dan pred potovanjem po dolini in na Vršac. Orožen konstatuje lego Vršaca po Freyerjevem zemljevidu; zaradi tega ni pogodil prave lege, ki je jasno označena v Hohenwartovem poročilu: „da je Vršac konec Zajezerske doline in se naslanja kot neznamen vrh na Kanjavec“! Ako imamo zgodovinsko poročilo, da je pesnik postavil besedo Vršac v svojo odo, še preden je bil na Vršacu ali na Malem Triglavu, nimamo nobenega povoda te izpreminjati.

Vodniku bi bilo lahko zamenjati dvozložnico „Vršac“ z istozložnico „Triglav“ in oda bi obdržala svojo in isto vrednost. Očitno pa je Vodnik pesem pustil tako, kakor jo je spesnil pod vtisom prirode, družbe in opisa vodnikov. Četudi je v prvi Vodnikovih pesmi 1806. natisnjena oda Vršac z opazko „narviši snežnik za Triglavom“ in dasi kaže podoba v bakrorezu na prvi stani Veliki in Mali Triglav, vse to nima nič opraviti z imenom Vršac in zgodovinskim dogodkom, kako in kdaj je Vodnik odo o Vršacu spesnil. Naj se le pogleda zveržena podoba Hacqueta, ki je bil gotovo bolj poklican nego Vodnik narisati lego gorà in dolin, pa se mora brez drugega priznavati, da nima bakrorez na prvi izdaj pešni nobenega dokaznega pomena.

Na izvoru Miljacke.

Rudolf Maldini Wildenhainski, Sarajevo.

Na istok od glavnog grada ponosne Bosne — šehar Sarajeva, dolazi se na izvor rijeke Miljacke. Pomenuta rijeka izvire ispod obronaka visoke gore Romanije, a sastoji se od dvaju potoka, i to od Pavštrice ili Paljevske Miljacke po mjestu Pale i Mokravčice ili Mokranjske Miljacke po mjestu Mokro. Ti se potoci sjedinjuju nedaleko Sarajeva i teko tada pod imenom Miljacke kroz Sarajevo i prostrano Sarajevsko polje prema zapadu i slijevaju se tada s desne strane u rijeku Bosnu, što se ondje provalila ispod šumovite Igman planine.

Čitav im taj put od izvora pa do ušća traje tek nekih šest sati. Nu i ti kratki časovi dosta su im mučni, premda se te uske doline i gudure, kojima si ta gorska riječica lomi put, odlikuju osobitim prirodnim krasotama. Tragovi tih divota odrazuju se jasno još i kod samog Sarajeva, gdje se već Miljacka ispod sarajevske tvrgjave polagano i primiruje, izmučena dosta dugim uskim gorskim putovima. Tuj umiljato i razdragano ljubi živahno Sarajevo i s lijeva i s desna spuštajuć se sumorno u zavojima Sarajevskom polju, dok se ne izgubi u rijeci Bosni blizu Reljeva.

Vrelo Pavštrice ili Paljevske Miljacke je maleno, dok je vrelo Mokravčice ili Mokranjske Miljacke veće. Tuj ti pišti voda sa više strana,

prebacajuć se preko valutica i gorskoga kamenja, žureći se svojim koritom sve dalje i dalje, da se tamo negdje u nizini primiri i odahne. Razni gorski vrhunci, obrasli što bjelogoricom što crnogoricom, ukrasuju još više taj divni kraj, u kojem se nalazi lječilište Pale. Ima i pustih golijeti i krševitih gudura, al kruna svih tih ljepota ipak jest divna gora Romanija, kojom vele da je jezdio junački Kraljević Marko.

Bajne li tišine u tom gorskom kraju, da ju ne oživljuje bistra voda i klopotanje mlinova košikara. Tamo dolje a kod Sarajeva i iza njega tjera i veće mlinove, jer ju je mudri Bosanac prevario i doveo žlebom od dva, tri i više kamena pod svoj mlin, da mu okrene žrvanj. Miljacka natapa i zelene livade i vlaži polja, koja su tuj rijetka. Za jeseni i proljeća može nabujati pa počini dosta štete obližnjem žiteljstvu. Miljackom plove hitre postrve i druge manje ribice, osobito tečne bjelice, a na gdjekojim mjestima naći ćeš i ukusnih rakova, tih svem svijetu poznatih natražnjaka. Krasnu li u toj, pomislio bi čovjek, gorskoj tišini uživaju oni slobodu. Nu to nije tako. I njih znade uzbuniti i natjerati u škripac vješta ruka okretnoga Bosanca, koji ih tuj što udicom, što mrežom, a i golom rukom umije uvatiti i večeru prirediti.

Putuješ li dakle pješke od izvora Miljacke do ušća njezina, nauzićeš se mnogih krasota, koje te tuj okružuju. Osobito je krasna dolina Moščanice s njezinih izvora, iz kojih se dovagja u Sarajevo pitka voda. Na utoku Moščanice u Miljacku krasno je pristanište i sastajalište gostiju iz Sarajeva, a nedaleko i znamenita Korja ćuprija. Za tim je takogjer ubova i dolina kod Sarajeva sa svojim izvorom „Pjenkovac“. Ona je vrlo uska, jer ju zatvaruju s jedne i s druge strane gole pećine i travom obrasli vrhunci, kuda pasu krotka janjadi, svojeglave kozice uz gdjgdje po koju malu kravicu bosanske pasmine. Tu je i kupalište.

Tamo malo dalje a u samom Sarajevu prima Miljacka još potocić „Bistrik“, po kome se i onaj kraj Sarajeva nazivlje Bistrik-muhala. Tuj se poredalo preko Miljacke a u samom gradu sedam ovećih mostova, koje kameniti, ističući se svojom starom gradnjom, koje opet željezni. Nu svi ti mostovi i nužni su za prostrano Sarajevo, gdje oživljuju dugačke obale Miljacke, koje su marljivi Bosanci lijepo čvrstim isklesanim kamenjem od gradske vječnice pa sve do duhanske tvornice (1 km) učvrstili, da ti je tuj milota šetati.

Miljacka prima i više pritočića, al ti su nezatni. I tako, kad si sve čare i divote od izvora pa sve do Sarajeva i Sarajevskog polja pregledao, eto te naskoro spram lliđe — kupališta svjetskog glasa — spram vrela Bosne, u koju utječe od lliđža više na sjever naša Miljacka.

Ušće Miljacke je dosta široko i napunjeno što valuticama, što prugjom i pijeskom, po kojem rogoz uz mahovinu i drugi korov uspijeva. Tu ti

Kamniška Bistrica.

sad [nestaje oku sa vidika u široku Bosnu umiljata Miljacka, kako ju prozvaše Sarajlija, a ti se vraćaš natrag u svoj skromni stan, noseć sa sobom najdivniju spomen, što si je uživao na izvoru Miljacke.

Društvene vesti.

Občni zbor Osrednjega društva za leto 1920. — Redni občni zbor se je vršil dne 30. decembra 1920 v restavracijskih prostorih Narodnega Doma v Ljubljani. — Načelnik dr. Fran Tomišek pozdravi došle člane in posebno zastopnike podružnic (Goriške, Podravske in Savinjske), pozdravi zastopnike našega časopisja, kateremu izreka zahvalo, ker je ob času, ko ni izhajal Planinski Vestnik, sprejemalo društvene vesti v objavo. Poudarja, da je društvo baš preteklo leto preživelo burne čase. Najprej se je kazal odločen pokret, da se naše delo znatno razširi; proti zasedenemu ozemlju nas je sicer utesnjevala laška demarkacijska črta, toda tostran nje se je dobro razvil turisticni promet in naše postojanke v Triglavskem pogorju: Aljažev Dom, Hotel Zlatorog, Vodnikova koča, Koča ob Sedmerih jezerih, Staničeva koča, Aleksandrova koča in Triglavski Dom so bile dobro opremljene in so imele živahen promet turistov.

V Savinjskih Planinah smo vzdržali in še povečali promet in številen je bil poset turistov in gostov v Kamniški Bistrici.

Naše delo pa se je raztegnilo tudi na Koroško. Ustanovile so se tam nove podružnice: Podružnica za Rož v Borovljah, Belska podružnica v Velikovu in Mežiška podružnica. Osrednje društvo je Rožansko kočjo (poprej Klagenfurterhütte) dalo v oskrbo Podružnici za Rož, kočjo na Jepci pa je obdržalo v lastni oskrbi in je to kočjo tudi popravilo in nanovo opremilo. Potovanje onkraj Karavank po koroškem ozemlju se je od dne do dne širilo in naši turisti so v velikem številu posečali koroške kraje. Osrednje društvo je dobilo od sekvestra v najem tudi kočjo in vremensko opazovališče na Obiru in je to važno zavetišče z velikimi stroški in v vzornem redu oskrbovalo ter poskrbelo, da je ostala ta postojanka intaktna in se ni izropala. Vse je kazalo, da bomo planinstvo z velikim uspehom gojili po slovenskem delu Koroške. Prišel pa je nesrečni plebiscit in ustaviti smo morali tam turisticno delo.

V ožjih mejah bomo sedaj delovali, a naše delo bo še važnejše, ker je naša dolžnost, da napravimo iz naših pokrajin pravo jugoslovansko Švico. Zato ne smemo malodušno držati križem rok, ampak razviti še večjo delavnost.

Konečno se načelnik spominja umrlih članov: Josipa Lenčeta, prof. Krulca, Frana Jesiha, dr. Viktorja Sušnika ter ustanovnikov: Hugona Robleka in Mihe Verovškega.

Poročilo tajništva (poda je g. Stanko Tomišek) oriše v prvi vrsti poslovanje Osrednjega odbora in razdelitev gospodarstva v planinskih kočah. Ker so se odborovi posli zelo razširili, je bilo treba ustanoviti redno poslujočo društveno pisarno; v to svrhu je načelnik od svoje pisarne društvu oddal posebno sobo. Tako ima sedaj naš odbor stalno pisarno v Ljubljani, na kralja Petra trgu št. 2, in je nastavljal za uradnico in za knjigovodstvo gospico Anico Cigojevo. V društveni pisarni se tudi vršijo vse odborove seje.

Odbor je imel redne seje po enkrat na teden (vsako sredo zvečer v društveni pisarni), po potrebi tudi večkrat. V sejah so se reševale vse tekoče zadeve. Izmed važnejših dogodkov in ukrepov je omeniti:

Odbor je priredil dne 1. februarja 1920 zopet svoj planinski pleš v vseh prostorih Narodnega Doma. Prireditvev plesa se je izvršila na isti način, kakor poprejšnji planinski pleši; odbor je s pripomočjo številnega damskega odbora prevzel v lastno

režijo oskrbo gostov in je priredil tudi srečolov. Pripravljalna dela za ta ples so prizadela odboru in damam veliko truda, toda tudi uspeh plesa je bil jako povoljen.

Za kočice so se določile enotne pristojbine in uredila se je tudi izdaja dijaških izkaznic za brezplačno prenočevanje v kočah. Društvo je vodilo po svojem oskrbniku vremensko opazovalnico na Obiru in je posredovalo, da se je vzdrževala ž njo redna telefonska zveza. Oskrbo svoječasnih nemških koč je Osrednji odbor v glavnem obdržal v lastnih rokah, Kranjski podružnici je poveril oskrbovanje Valvazorjeve kočice na Stolu in Savinjski podružnici oskrbo kočice na Korošici ter Piskernikovega zavetišča v Logarski dolini. Ker se je Češka podružnica razšla, je prešla njena imovina na Osrednje društvo in zato smo letos prevzeli v svojo last in oskrbo tudi Češko kočico na severni strani Grintavca. Ker pa je bila ta kočica zelo poškodovana in izropana in so tudi poti v vojnem času v tamošnji okolici zelo trpeli, je moralo društvo zelo veliko žrtvovati, da je kočico popolnoma popravilo, nadomestilo inventar in izvršilo popravilo potov. Le pri sitnem prehodu čez Žrelo še ni bilo mogoče pota popolnoma urediti; sploh bo tam z ozirom na rušeče se kamenje kazalo nadelati drugo varnejšo smer. — Kadilnikova kočica na vrhu Golice, ki je bila poprejšnja leta po vojaštvu tako poškodovana, da je ni bilo mogoče oskrbovati, se je letos zopet popravila; napravila so se nova solidna tla, uredilo se je pohoštvo in vodnjak in tako je bilo mogoče že v letošnjem poletju kočico zopet otvoriti; preko sezone so se izvršile še daljne adaptacije in se je posebno zadaj za kočico napravil odvodni jarek in uredil vodnjak.

Veliko neprilik so delali društvu različni vlomni; tako je bilo vlomljeno v Aleksandrovo kočico, v kočico ob Triglavskih jezerih in v Vodnikovo kočico; tudi na Kredarici so bile nekatere stvari pokradene. Vsled tega je društvo tudi letos dalo ves dragocenejši inventar po zaključku sezone spraviti v dolino. Sicer povzročča to spravilo zelo znatne stroške, a obvaruje se vsaj dragocena oprava, ki bi je sedaj niti nadomestiti ne mogli.

Poset v kočah je bil zadovoljiv. Največ gostov je imela Kamniška Bistrica, razentega pa tudi Hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru, hotel Aljažev Dom v Vratih ter vse Triglavske kočice razen Staničeve. Hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru je imel že stalne goste čez poletje in opazovati je, da obdrži svojo privlačno moč. Zato pa je tudi odbor sklenil, nabaviti nekaj čolnov za vožnjo po jezeru in prirediti pristanišče. Eden lep čoln se nam je že posrečilo dobiti iz Vrbskega jezera.

Ko je posetil Nj. kr. Vis. regent Aleksander Slovenijo, se je svečanostnega sprejema v Ljubljani udeležilo tudi Sl. Pl. Dr., ki je postavilo nasproti Narodnemu Domu posebno skupino planincev na vzvišenem, planinsko okrašenem stolpu. Odposlanstvo društva se je tudi udeležilo oficijelne poklonitve.

V poletju je odbor priredil razstavo slik v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani; razstava sta se udeležila z umetniškimi slikami gg. Valentin Hodnik in Ivan Koželj; številne krajinske slike (fotografije) sta razstavila poleg Hodnika gg. Josip Kunaver in Ivan Tavčar. Za dekoracijo razstave je zelo pripomogel tukajšnji trgovec Medved, ki je brezplačno odličil prostore s številnimi perzijskimi preprogami. Razstava se je prav dobro posrečila, občinstvo jo je v velikem številu posečalo. Razstavljene umetniške slike so bile takoj razprodane. Tudi za prihodnje leto pripravlja odbor enako razstavo.

V občini je navesti, da se je pokazalo tekom leta vedno večje zanimanje za naše društvo; pridobili smo mnogo novih članov. Osrednje društvo jih šteje sedaj 1720. Zanimanje za turizmo se je pokazalo tudi v vedno večjem posetu koč. Posebno mladina se z vneto udeležuje hoje po hribih in naraščaj turistov je velik. Prihajalo je sicer nekaj pritožb proti razbrzdanemu postopanju mladine, toda bili so le posamezni slučajji; v občini je kazala mladina, posebno dijaštvo, da ima smisel za red. Obračali smo se do šolskih vodstev, da mladino poučijo in tozadevni opomini so gotovo dobro vplivali.

V načrtu imamo, da se postavi večje zavetišče v Kamniški Bistrici in da se pospeši pristopnost tudi Kamniškega predgorja. Pripravljalna dela so v teku, izvršitev pa bo seveda odvisna od tega, če bo moglo društvo zmagati tozadevne izdatke, ki bodo v primeri s prejšnjimi časi podvajsetorjeni. Društvo doslej s svojimi sredstvi pač vzdržuje dosedanje naprave, nove naprave bo pa moglo izvršiti le z izdatno podporo države in drugih javnih činiteljev.

Blagajnik Jeretina poda nato poročilo o računskem zaključku za l. 1919 in oriše v kratkih potezah društveno gmotno stanje v letu 1920.

V imenu računskih preglednikov poroča gosp. Bogumil Kajzelj, da so knjige in računi v najlepšem redu, in predlaga, da se podeli blagajniku Jeretini, knjigovodji Rozmanu in gni. Cigojevi absolutorij. Predlog se soglasno sprejme.

Sledijo nadomestne volitve. Načelnik naznani, da sta med letom odstopila odbornika Dr. Demšar in Soklič (slednji se je preselil v Zagreb), vsled česar sta bila v odbor poklicana namestnika Pavel Kunaver in Josip Jeretina; treba tedaj voliti namesto njih in namesto odstopivšega namestnika g. Dostala 3 namestnike odbornikov. Na predlog gosp. Hrovatina se vrši volitev z vzklikom in se izvolijo za namestnike odbornikov gg. Karel Hladky, Fran Kos in Stanko Tominšek.

Daljna točka dnevnega reda je odborov predlog, da naj se določi za l. 1921. članarina za Osrednje društvo in podružnice na 24 K in razentega vpisnina za nove člane na 6 K. O tem predlogu se vrši daljša debata. Gg. Dr. Mrak, Pustoslemšek in Dr. Černe predlagajo povišanje članarine na 40 K, predlagajo pa zajedno, da bi dobili društveniki, kadar je prevelik naval v planinskih kočah, to prednost, da se jim morajo nečlani umakniti, oziroma, da bi dobile njih rodbine rodbinske jzkaznice. Gg. Drganc in Lapajne podpirata odborov predlog, slednji posebno z ozirom na to, ker bodo člani itak morali plačevati naročnino za Planinski Vestnik še posebej. Konečno pojasni načelnik odborovo stališče, da imajo rodbinski člani v spremstvu članov v kočah itak enake udobnosti kakor člani sami in da velja glede sprejemanja gostov v planinskih kočah poseben hišni red, ki varuje sprejem pravočasno došlih posetnikov; kakih predpravic društvo tozadevno ne daje, ker ni mogoče dopustiti, da bi se že sprejeti gostje pozneje iz koč iztiravali; previsokega poviška članarine odbor ne priporoča, ker bi sicer društvo, posebno pa podružnice, lahko izgubile mnogo članov in bi se s tem izgubilo tudi zanimanje za planinstvo.

Pri glasovanju se nato z večino glasov sprejme odborov predlog, tako da je sedaj določena vpisnina na 6 K, članarina na 24 K (pri zadnjem občnem zboru določena ustanovna 400 K ostane neizpremenjena).

Nadalje se v smislu odborovega predloga določi za leto 1921 prispevek podružnic, ki ga je plačevati za upravo Osrednjega društva, na 4 K za vsakega podružnika.

Pri slučajnostih opozarja g. Rasto Pustoslemšek na potrebo, da pridobi naše društvo primerno državno podporo, in priporoča odboru, da se izvrši izprememba društvenih pravil s tem, da se prekrsti naše društvo v Jugoslovansko Planinsko Društvo, kateremu bi se ustanovila tudi v Beogradu posebna podružnica. Slednja bi tam zastopala društvene interese in postala pionir planinstva v Srbiji in Macedoniji. Temu oporeka g. Dr. Mrak, ki predlaga, da naj ostane društvo neizpremenjeno, pač pa naj daje dober vzgled našim bratom, da se bodo tudi brigali za lepote svojih krajev; gosp. Bogumil Kajzelj opozarja na obstoj Hrvatskega Planinarskega Društva in da se pripravlja ustanovitev zveze jugoslovanskih planinskih društev, izreka se pa tudi proti temu, da b naše društvo izpreminjalo ime.

Načelnik pojasnuje, da se je odbor opetovano potegoval za državno podporo, posebno v svrhu pripomoči za zelo drage poprave Kadilnikove in Češke koč, in da se poteguje za večjo državno podporo v svrhu stavbe novega hotela v Kamniški Bistrici. Nadalje poroča, da so že v teku razprave, kako bi se delovanje planinskih društev v naši državi postavilo na enoten temelj in da se namerava ustanoviti Jugoslovanski Planinski Savez, ki se naj v njem združijo naše društvo, Hrvatsko Planinarsko Društvo in druga planinska društva, ki v naši državi ali že obstoje ali se osnujejo; ne da bi bili separatisti, bomo pri tozadevnih sklepih morali vpoštevati, da so naši kraji glede na njih lepoto in razviti promet prvi v naši državi in da mora naše društvo z ozirom na tolikoletno preizkušeno in uspešno delovanje stremiti po prvenstvu v turistovskem pokretu in postati vzor ostalim planinskim društvom. Konečni sklepi se bodo pa seveda pridržali občnemu zboru.

Dr. M r a k predlaga, da bi se omogočil poset naših planin tudi v času izven sezone in pozimi na ta način, da bi dajalo društvo svojim članom ključne planinskih koč proti pristojbini 80 K za osebo.

O tem predlogu se vrši daljša razprava, ki se je udeležijo gg. Dr. Švigelj, ing. Skaberné, Pustoslemšek in Lapajne, ki se izrekajo proti predlogu, dočim predlaga g. Drganc, da naj bi ostale nekatere koč čez zimo pod gotovimi pogoji odprte.

Načelnik pojasni na kratko odborovo stališče glede poseta planinskih koč pozimi, oziroma izven sezone. V prvi vrsti je treba vpoštevati, da v planinskih kočah sedaj ne moremo pustiti notranje opreme, nego jo jeseni znesemo v dolino, da se ne pokrade. Zato ni v kočah nič preskrbljeno za prenočevanje. Tudi ni v kočah nobenega kuriva in nevarnost je, da posetniki brezobzirno pokurijo, kar dobijo. Štedilniki se pozimi sploh ne dajo kuriti, ker morajo biti dimniki zaprti, da ne prihaja sneg skozi nje, sicer bi jih pa itak sneg zamašil. Zato je odbor sklenil, da dopusti poset planinskih koč izven sezone načeloma samo v spremstvu oskrbnikov ali v to svrhu določenih vodnikov; ti so odgovorni, da se nič ne poškoduje, in njih spremstvo je tudi za varnost turistov potrebno. Izjeme (pod vodstvom odbornikov) dovoljuje odbor. Društvo pozdravlja zimski šport in njegovi člani ga v veliki meri gojijo, vendar pa ne more društvo nositi odgovornosti za lahkomišelné ture in druge škode. Tudi čez zimo ima društvo odprto koč v Kamniški Bistrici, Valvazorjevo koč pod Stolom in hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru; ta zavetišča nudijo zimskim izletnikom primerno in udobno prenočevanje ter pogostitev, tako da je pač že dovolj priložnosti, posečati izven sezone okolico teh izhodišč. Ako se pa odpravi na zimsko turo večja skupina, ki hoče prenočevati v drugih kočah, bode vsekako lahko žrtvovala toliko, da vzame s seboj oskrbnika dotične koč ali določenega vodnika. Sicer pa bode odbor pri svojih nadaljnjih ukrepih vpošteval danes naznanjene predloge kot nasvete.

Konečno poda načelnik še pojasnila glede sveta na Nanosu in glede ukrepov za varstvo planinske flore in ustanovitve naravnega parka za zaščito prirode. —

Ta občni zbor je uspel prav dobro. Udeležba je bila mnogo večja nego navadno pri občnih zborih in pokazalo se je splošno zanimanje za vsa vprašanja, ki so došla na razgovor. Naj bode ta občni zbor dober pričetek novo oživljenega društvenega delovanja!

Osrednji odbor S. P. D. je po odborovih dopolnitvah in volitvah sestavljen sledeče: Načelnik: Dr. F r a n T o m i n š l e k, odvetnik; načelnikov namestnik: Dr. A n t o n Š v i g e l j, odvetnik; tajnik: P a v e l K j u n a v e r, meščanski učitelj; tajnikov namestnik: J a n k o M l a k a r, licejski profesor; blagajnik: J o s i p J e r e t i n š a, uradnik Deželne banke; blagajnikov namestnik: M a k s o H r o v a t i n, lastnik tiskarne; gospodar: I v a n O g o r e l e c, trgovec; gospodarjev namestnik: I v a n K o r e n č a n, trgovec; knjigo-

vodja: Rudolf Rozman, uradnik čekovnega urada; odborniki: Rudolf Badiura, Josip Hauptmann, ing. Leon Mencinger, ing. Viktor Skaberne, prof. dr. Vinko Šarabon; namestniki odbornikov: Karol Hladky, Fran Kos, Fran Lapajne, Fran Potočnik, Stanko Tominšek.

Za poset planinskih koč pozimi in izven sezone veljajo sledeča navodila:

Vse leto so otvorene in oskrbovane: Koča v Kamniški Bistrici, Valvazorjeva koča pod Stolom in hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru. Vse druge kočice so zatvorene in niso prirejene za prenočevanje izven sezone. Poset teh koč je v času, ko so zatvorene, načeloma dopuščen le v spremstvu oskrbnika ali oskrbnice dotične kočice, ali v spremstvu za to pooblaščenega društvenega vodnika, oziroma zaupnika, pri katerih se tudi edino dobijo ključi.

V posameznem je določeno:

a) Hotel Aljažev Dom v Vratih izven sezone sploh ni pristopen; dopušča se izven sezone le dostop v staro Aljaževo kočico: spremljevalec je Fran Mrak v Mojstrani št. 77, ki se pri njem dobi tudi ključ.

b) Staničeva koča pod Triglavom: spremljevalec in hranitelj ključa je isti Fran Mrak v Mojstrani št. 77.

c) Triglavski Dom na Kredarici: spremljevalec in hranitelj ključa je Fran Škanter v Srednji vasi.

d) Aleksandrova koča: kakor za Triglavski Dom.

e) Vodnikova koča: kakor za Triglavski Dom.

f) Koča ob Triglavskih jezerih: kakor za Triglavski Dom.

g) Kadilnikova koča in Spodnja koča na Golici: poset dovoljen v spremstvu lovca Derniča na Planini, ključ se dobi v Štefelinovi gostilni (pri Kopišarju) na Planini.

h) Prešernova koča na Stolu: ključ se dobi v Valvazorjevi koči, spremljevalec je oskrbnik te kočice.

i) Cojzova koča na Kokrskem sedlu: radi ključa in spremstva se je oglasiti pri oskrbniku Štrošu v Kokri.

j) Kamniška koča na Kamniškem Sedlu: ključ se dobi v Kamniški Bistrici pri tamošnji oskrbnici, ki tudi preskrbi spremstvo.

k) Koča na Veliki Planini: ključ hrani oskrbnica Angela Šlebir (nasproti Prelesnikovi gostilni) v Stahovici; ista prevzame ali preskrbi spremstvo.

l) Ruška koča pri Sv. Arehu na Pohorju je tudi izven sezone ob nedeljah in praznikih odprta in oskrbovana. Za vsak slučaj pa se priporoča prigrasitev pri predsedniku Podravske podružnice, g. Lesjaku v Rušah.

Poziv članom Goriške podružnice S. P. D. Goriška podružnica S. P. D., koje sedež se je med vojno premestil v Ljubljano, je imela svoj redni občni zbor 7. januarja t. l. v kavarni „Zvezda“. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika je bilo odobreno. Glavna točka zborovanja je bilo vprašanje obstoja društva; na sedanjem sedežu nima svojega delokroga, rapalska pogodba pa ji je odvezla vse njeno prejšnje okrožje. Da se odloči, naj se li društvo razide ali ne, je bil sklican izredni občni zbor na dan 28. januarja t. l., pri katerem je velika večina odločila, naj društvo še ostane, vsaj dokler se ne pojasnijo razmere. Pozivljajo se torej vsi stari člani, da obnovijo članarino, in vabijo se novi. Izkaznice se dobijo pri blagajni v kavarni „Zvezda“ v Ljubljani.

Rogatec. Dne 13. februarja 1920 se je vršil občni zbor podružnice S. P. D. v Rogatcu, katerega se je udeležilo precejšnje število članov. Sklenilo se je izvoliti novi odbor ter delovati na to, da se pridobi gmotnih sredstev za zidavo nove kočice na Donački gori. Stara koča je popravljena s stroški 788 K.

Obzor.

Smučarska tekma v Bohinju. V nedeljo dne 20. februarja 1921 se je vršila v Bohinju poleg drsalne tekme na Bohinjskem jezeru tudi prva jugoslovanska, vsestransko velezanimiva smučarska tekma po brdih na daljavo in v skoku. Bil je to velik dan, ki bo ostal v trajnem spominu tekmovalcem kakor tudi mnogobrojnim gledalcem in izletnikom, dospевšim iz Zagreba, Dalmacije, Gorenjske doline, Ljubljane in iz drugih krajev Jugoslavije; ta dan bo tvoril prevažen datum v zgodovini razvoja jugoslovanskega smučarstva in turisticke.

Prvikrat smo se to pot z veseljem sešli smučarji z raznih pokrajin širše naše kraljevine, da se merimo vzajemno na smuškosportnem polju; prvikrat so se ta dan ojunacile brhke naše dame na smučkah in je nastopil v tekmi poleg moškega tudi „nežni“ spol in prvikrat smo imeli priliko opazovati, kako so krilili v elegantni drži po zraku smučarji-skakači raz našo prvo umetno skakalnico. — Ta dejstva, lepi uspehi tekmovalcev v obeh panogah smuškega sporta kakor tudi očitno zanimanje s strani številnega občinstva nam je razveseljiva priča: da sta i smuški sport i turistickega v ožji kakor v širši naši domovini pognala že močne kali in korenine; zmagala je ideja veselga, zdravega, prostega gibanja v zimski naravi!

Prvi začetek je storjen, premagane so početne težkoče in ovire, odstranjeni premnogi predsodki. Izvežban in pridobljen je kader vnetih gojiteljev smuškega — najlepšega in najbolj pravega zimskega sporta; ti pionirji ga bodo razširjali, razvijali in izpopolnjevali dalje vprid splošnemu ljudskemu zdravju.

Udeležba. K tekmi se je priglasilo letos 35 smučarjev, med temi 4 dame in 7 smučarjev iz Zagreba. Startalo pa jih je konečno samo 30, ker se „drsači“ (ki so tekmovali na ledu po Boh. jezeru) vsled oddaljenosti niso mogli udeležiti obeh tekem. Lepo je to število tekmovalcev napram peščici predvojnih smuških krmarjev; vendar smo opazili — sportna disciplina je pač žal pri nas še medel pojem — da so nekateri, ki so imeli že mnogo uspešnega treninga, izostali, bodisi iz „sramežljivosti“ ali pretirane bojzani pred zagrebškimi in ljubljanskimi „matadorji“. Predvsem žal nam je za krmarje iz Mojstrane, Kranjske gore in Tržiča (čeprav v polni meri priznavamo vse težkoče radi železniških razmer itd.); upamo, da se v prihodnji priliki gotovo vidimo, ko se bo prav spoznal dosedANJI razmah ideje smuškega sporta in turisticke med Slovenci.

Tekmovalna proga, ki je bila prvotno določena na večjo daljavo, se je morala iz raznih ozirov skrajšati za moške-smučarje na 5 in za dame na 3 km; izbrana je bila proga iz ruta „Repar“ (krog 850 m) nad izvirom Bohinj. Bistrice pod Liscem (1649 m) pred Črno prstjo in preko cele valovite planjave in brd Dobrave (593 m) od Telečnice tik nad zapadnim delom vasi Bohinjske Bistrice (512 m), kjer je bil postavljen cilj. Proga sama na sebi je bila še dokaj gladka, vendar je bilo premagati več ovir: protistrmin, jarkov, prehodov preko kolovozov i. dr. Sneg ni bil več tako ugoden ko prejšnjo nedeljo; srež se je držal le v nekaterih senčinah, v ostalem pa so se menjale vse različne vrste snega: sren, osrnica, in kdor ni imel namazanih smuč, je tudi čutil, da se je jih ponekod sneg že nekoliko oprijemal. Ob kočljivejših točkah so stali prožni nadzorniki: g. gozdar Janša, Pstros, gozdni čuvaj Lakota i. dr. uslužbenci gozdnega oskrbnitstva v Bohinju, ki so dragevolje prevzeli sitno nalogo čuvati celo vrsto mimo dirjajočih smučarjev. Starterja sta bila: g. dr. Lipovšček iz Zagreba na moškem in g. ing. Miklavčič iz Bohinja na damskem startu.

Tekma na daljavo (dopoldan). Skupni odhod na obadva starta se je počel ob 7 h 45 izpred hotela „Markeš“. Spotoma so se postavljale zastavice kot markacije po gričih in razpotjih do damskega starta, dalje je bila proga poredko markirana z rdečimi mark. listki. Tekmovalci so dospeli na zgor. start nad Žlanom ob 9 h 30, na kar jim je njih vodnik, pisec teh vrstic, pojasnil še zgornji del rute in čez 10 min. nato zdrčal kot prvi krmar proti cilju, kjer je ob 9 h 57 javil, da je proga v redu, tekmeči pripravljani in da odkrmari prvi točno ob 10 h. Kmalu po 10 h so prileteli prvi krmarji na cilj in nato drugi ali posamič ali pa po več skupaj v prav kratkih razdaljah, burno in veselo pozdravljeni od množice občinstva, ki jih je zasledovalo z očmi že zvrh Dobrave; krog 11 h so tudi vse 4 dame prav lepo in gladko smuknile raz zadnji brežiček skozi cilj, istotako radostno pozdravljene. Nekaj minut pred 11 h 30 je bila dopoldanska tekma zaključena v občno zadovoljstvo tekmovalcev in opazovalcev. Vsi tekmeči so prispeli na cilj v dobri kondiciji.

Tekma v skoku (popoldan). Po kratkem opoldanskem odmoru se je pričela popoldan zanimiva smučka tekma v skoku raz umetno skakalnico s prekrasno lego in z divnim razgledom tik nad bohinjskim sankališčem „Belvedere“. — Dočim je bilo dopoldan nekoliko oblačno — kakor nalašč, da se tekmovalci niso preveč potili — se je popoldan nebo zjasnilo in raz teraso pod skakalnico si užival v žarkem solncu divni panorama Triglava, sinjih njegovih sosedov nad prekrasno Bohinjsko dolino. Poleg vseh smučarjev se je nabrala popoldan še večja množica občinstva, ki je — umevno — napeto pričakovala, kdaj se požene v zrak prvi skakač; saj večina gledalcev nikdar — razen morda v kinu — ni imela še prilike prisostvovati enaki prireditvi v Sloveniji. — Po prvih poizkusnih skokih se je bil določil tekmovalcem le polovični zalet iznad skakalnice, nakar so se pričeli oficijelni skoki. Ker si je bil g. Zinaja Dušan iz Zagreba pri poizkusnem skoku zlomil eno smučko, so nato skakali le še 4 tekmovalci, in sicer vsak po trikrat. Najdaljši skok je bil na 13 m, najkrajši na 8 m daljave, 3 skoki so bili brezhibni, posrečeni, drugi manj posrečeni.

Rezultati letošnje smučke tekme so povsem zadovoljivi in preko vsega pričakovanja ugodni. Tekmovalci so si pridobili v različnih tekmah, kakor sledi, sledeča mesta:

1.) Tekma starejših po brdih na daljavo 5 km:

I. Hlebanja, gozdar iz Rovtarice v Bohinju (21 : 49 ¹/₅), prvenstvo Jugoslavije in Slovenije za l. 1921. — II. Zinaja Dušan iz Zagreba (22 : 43 ¹/₅). — III. Ferič Zvonimir, Zlatar-Zagreb (25 : 08 ³/₅).

2.) Tekma mlajših po brdih na daljavo 5 km:

I. Zdenko Švigelj, dijak, Ljubljana (21 : 45 ⁴/₅) — prvenstvo Bohinja za l. 1921 dosegel je obenem najboljši čas. — II. Fedor Švigelj, dijak, Ljubljana (22 : 43). — III. Trnkoczy Stanko, dijak, Ljubljana (24 : ¹/₅).

3.) Damska tekma po brdih na daljavo 3 km:

I. Beba Trammerjeva iz Mostara (15 : 30 ⁴/₅) — prvenstvo Gorenjske za l. 1921. II. Jelka Naglasova iz Ljubljane (16 : 44 ⁴/₅). — III. Mira Knezova iz Ljubljane (20 : 33 ¹/₅).

4. Tekma v skoku:

I. Pogačar Josip, Ljubljana — 2.9545 — prvenstvo Jugoslavije in Slovenije za l. 1921. — II. Akad. Dolenc Jože, Ljubljana — 2.9775. — III. Akad. Kavšek, Ljubljana — 3.800. — IV. ing. Jaroš, Zagreb — 4.0125.

Tekmo je vodil poleg že imenovanih sledeči odbor znanih zimskosportnikov gg.: dr. Pandakovič in dr. Ulmansky iz Zagreba, ing. Božič, gozd. oskrbnik v Bohinju, dr. Souvan, dr. Zupanc, Joso Gorec in Rud. Badjura iz Ljubljane.

Z zadovoljstvom beležimo, da se je izvršila smučarska tekma, ki jo brez dvoma smemo imenovati najlepšo in najiminitnejšo letošnjo zimskosportno prireditev, v celoti brez vsakega neprijetnega pripetljaja in v lepem redu; bohinjski zdravnik g. dr. Vacek je mogel ves čas mirno ostati na svojem opazovališču kot navadni opazovalec.

Rud. Badjura.

Kamniška Bistrica (k sliki na str. 40). Prav v osrčje Grintavca se je zarila s širnimi gozdovi porastla dolina Kamniške Bistrice. Ob izviru reke, ki prihaja v širokem, s skalnimi kladami obdanem tolmunu z močnimi toki na dan, se je razširila ozka dolina v veličasten gorski kot. Spodaj prijazna planota, sredi nje stara turistovska koča, ob gozdiču lična kapelica, onstran suhe struge Prošeka lovska koča, vse skupaj mična gorska naselbina; naokoli pa se dvigajo snežniki in navpične skalnate stene: po vrsti vrhovi Brane, Skute in Štruce, rob Velikih Podor, Grintavčeve stene, Kokrško Sedlo, Kalški Greben in dolgi greben skupine Krvavca s kopami Jermanovega Turna, Kompotele in Mokrice. Skoroda ni krasnejše gorske doline v naših Alpah.

Slika nam kaže turistovsko kočo s pogledom proti Grintavcu in Skuti.

Ker je dohod iz Kamnika pravcat izprehod (3 ure) in je tukaj središče za ture v Savinjske Planine, posejajo Kamniško Bistrico kar trume turistov in izletnikov in preozki so postali prostori sedanjega zavetišča.

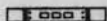
* Zato pripravlja naše društvo postavitev udobnega turistovskega hotela, nekako v velikosti Aljaževega Doma v Vratih. Čim se to posreči, postane Kamniška Bistrica najbolj privlačna točka za promet v naših planinah. T.

Razstava slik: Osrednji odbor namerava prirediti meseca maja zopet razstavo slik. Gg. amaterji-fotografi se naprosijo, da se razstave udeležijo in svojo udeležbo Osrednjemu Odboru naznanijo. Dan in kraj razstave se bo naznanil v prihodnji številki Planinskega Vestnika.

Kocbekov Planinski koledar za leto 1921 se dobi v Ljubljani tudi v društveni pisarni, Kralja Petra trg št. 2. — Cena 20 K.

Zemljevid „Karavanke“, založen po bivši Podružnici S. P. D. za Rož, se takisto prodaja v društveni pisarni. Cena 5 K.

Planinski Vestnik izhaja desetkrat na leto; naročnina je 70 K, naroča se pri Osrednjem odboru SPD v Ljubljani.

Vsebina: Janko Mlakar: Mesečnik v planinah (str. 25, Dalje). — Dr. H. Tuma: Kanjavec (str. 30) in Vršac (str. 32). — R. Maldini-Wildenhainski: Na izvoru Miljacke (str. 38). — Društvene vesti: (Občni zbor Osrednjega društva str. 41; Osrednji odbor stran 44; Poset planinskih koč pozimi in izven sezone str. 45; Poziv članom Goriške podružnice str. 45; Podružnica v Rogatcu str. 45). — Obzor: (Smučarska tekma v Bohinju, R. Badjura, str. 46; Kamniška Bistrica str. 48). — Oglasi.

Urednik **dr. Josip Tomiňšek** v Mariboru. — Izdaja in zalaga Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani (Osrednji odbor). — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani.